

ŠKOLARAC: <Tragovi u riječima>

usporedna analiza upotrebe materinskoga jezika osnovnoškolaca u Hrvatskoj

Poštovana kolegice / poštovani kolega,

vjerujemo da ste i Vi među učiteljima Hrvatskoga jezika koji posljednjih 10-ak godina zamjećuju promjene u obilježjima materinskoga, hrvatskoga jezika svojih učenika uslijed povećane izloženosti engleskom jeziku i kraticama svojstvenima digitalnom okruženju. Ovaj je proces prethodnih godina potpomognut nekontaktnom nastavom – nastavom na daljinu (uvjetovanom pandemijom COVID-a i potresima u određenim regijama Hrvatske) i sve ranijom i češćom izloženosti suvremenim komunikacijskim kanalima poput WhatsAppa, Snapchata, Vibera, Tik-Toka i sl.

S ciljem utvrđivanja stvarnoga jezičnog stanja među osnovnoškolskom populacijom (od 5. do 8. razreda), a u svrhu unaprjeđenja sustava obrazovanja, pozivamo Vas da nam se pridružite u istraživanju **ŠKOLARAC: <Tragovi u riječima>** kojem je u fokusu usporednom analizom upotrebe materinskoga jezika osnovnoškolaca u Hrvatskoj istražiti promjene u jeziku.

Kako nam možete pomoći?

U sklopu projekta Vaš će zadatak biti:

- (1) prikupljanje pisanih tekstova učenika Vaše škole (učeničkih sastavaka iz školskih zadaćnica)
- (2) anonimizacija i označavanje tekstova
 - a. **tekstovi pisani u Wordu tijekom pandemije i tekstovi na papiru** [izbrisati/zacrnuti autora; dodati oznaku spola, razreda (samo brojeva vrijednost), mjesto (grad, selo), datum pisanja (mjesec i godina)]
 - b. **tekstovi na papiru / u zadaćnici**
 - ILI (1) slikati (mobitelom ili digitalnim fotoaparatom)
 - ILI (2) skenirati u digitalni format
 - ILI (3) otrgnuti korice s imenom
- (3) slanje tekstova u digitalnom formatu voditeljici projekta na e-adresu krkocijan@ffzg.unizg.hr ili slanje nedigitalnih tekstova (zadaćnica) poštom.

Osim tekstova koji su se pisali u trenutnoj školskoj godini, iznimno nam je važno da u obzir uzmete i školske zadaćnice pisane prethodnih godina (ako ste ih sačuvali).

Detaljne upute o procesu anonimizacije dostavit ćemo Vam kada se odlučite uključiti u projekt.

Što se događa s tekstovima?

Prikupljeni podatci bit će pohranjeni u zajednički korpus tekstova osnovnoškolaca u Republici Hrvatskoj u svrhu proučavanja promjena u izričaju: obilježjima njihova jezika te jezičnim odstupanjima vidljivima u pisanome obliku izražavanja.

Svi podatci obrađivat će se **skupno na razini grupe** (dob, spol, geografska regija). Nijedan oblik daljnje obrade predanih podataka neće biti moguće povezati s autorom/autoricom teksta, sa školom koju učenik pohađa ni s učiteljem koji je poslao / učiteljicom koja je poslala učenički rad.

Odлучili ste se sudjelovati u istraživanju – koji je sljedeći korak?

Javite se e-poštom na krkocijan@ffzg.unizg.hr kako biste dobili detaljne upute o procesu pripreme materijala.

Nastavnicima koji svoje projektne obaveze obave savjesno, prema dogovorenim parametrima i prema etičkim načelima ovoga projekta, bit će izdana **potvrda o sudjelovanju u provođenju obrazovnoga istraživanja na državnoj razini** koja se uzima kao kriterij za napredovanje.

Predloženo istraživanje predviđa anonimnu aktivnost učenika koja je sastavni dio redovitoga odgojno-obrazovnog procesa i ne izlazi izvan okvira uobičajenoga iskustva učenika u odgojno-obrazovnoj ustanovi te prema *Etičkom kodeksu istraživanja s djecom* nije potrebno tražiti informirani pristanak roditelja i djece. Djeca i roditelji trebaju biti obaviješteni o provođenju projekta na barem jedan od sljedećih načina:

- a) obavijest je izvješena na oglasnoj ploči škole
- b) obavijest je poslana e-poštom
- c) obavijest je poslana u WhatsApp grupu roditelja/djece.

Zbog kratkog roka do kraja školske godine već smo pripremili tekst za objavu i dostavljen je ravnatelju/ravnateljici Vaše škole te ga je potrebno proslijediti roditeljima/učenicima odlučite li se sudjelovati u projektu (ostavljajući im dva tjedna tijekom kojih mogu izuzeti tekst svojega djeteta).

Prije službenoga pristupanja projektu, potrebno je od Vaše škole dobiti i **informirani pristanak škole za obradu anonimiziranih skupnih podataka**. I taj je dokument pripremljen i dostavljen ravnatelju/ravnateljici Vaše škole.

Na raspolaganju smo za dodatne upite i pojašnjenja.

Srdačno

dr. sc. Kristina Kocijan, red. prof.,

voditeljica projekta

| @ krkocijan@ffzg.unizg.hr | T +385 1 4092 318 |

| A Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Ivana Lučića 3 10 000 Zagreb